

7/1620

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2008/140626
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Ahmet
Ersin

07 Nisan 2008

ÇOK İVEDİ

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: BaőbakanlıĐa muhatap 22.01.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/1620-3130/6781 sayılı yazıları.

İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in Sayın Baőbakanımıza y¼nelttiĐi ve Sayın Baőbakanımızca, kendileri adına eőg¼d¼m¼nde cevaplanması tensip olunan 7/1620 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı iliőikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

ALİ BABACAN
Dıőisleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET ERSİN'İN SAYIN BAŞBAKANIMIZI MUHATAP
7/1620 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR

Sayın Gül ve eşi, ABD Başkanı ve eşine Beyaz Saray'ın protokolü gereği, değeri 300 Dolar limitini aşmayan hediyeleri, faturalarıyla birlikte teslim etmiştir. ABD Başkanı ve eşi düşük limitli hediyeleri bile faturasız kabul etmezken, Sayın Gül ve Sayın Erdoğan Suudi Arabistan Kralının kendilerine ve eşlerine verdiği anlaşılan hediyelerin türleri ve değerlerini kamuoyunun ısrarlarına rağmen açıklamamakta ve hediyelerin akıbeti hakkında aydınlatmamaktadır.

Ayrıca Sayın Gül, 14.10.2007 günü evlendirdiği kızının nikahında takılan yaklaşık 400 bin YTL tutarındaki takıların yarısının şehit ailelerine bağışlanacağı sözünü vermiştir.

Aradan geçen 3 ay sonunda, söz konusu bağışlarla ilgili tereddütlerin ortaya çıkması üzerine; bazı basında, köşk kaynakları diye tanımlanan kişi ya da kişilerin (Sayın Gül'ün bu konudaki sözünü tuttuğu, bağışın şehit ailelerine yapıldığı, ancak kime bağışlandı, ne kadar bağışlandı gibi sorulardan rahatsızlık duyduğu) açıklaması yer almıştır.

Oysa bilinen, sadece Emniyet Teşkilatı Mensupları Yardımlaşma Derneğine medya önünde yapılan 20 bin YTL'lik bağıştır. Dolayısıyla, Sayın Gül, somut açıklama yaparak kamuoyunu bilgilendirmek yerine binlerce şehit ailesini işaret ederek dipsiz kuyuyu göstermektedir. Yani, bağışlar hakkında verilen sözlerle ilgili tereddütler giderilememiş daha da derinleşmiştir.

Sözkonusu bağışların yapılıp yapılmadığı, yapıldıysa kimlere veya en azından hangi illerdeki şehit ailelerine yapıldığını bilmek kamuoyunun hakkıdır. Verdiği sözü tutmuş olmak ve gerek Kralın hediyeleri ve gerekse bağışlarla ilgili şeffaflık, hem kendisine hem de bulunduğu makama itibar kazandırır. Nitekim, TRT'de canlı yayınlanan Zirveden Bakış programında Sayın Gül, (şeffaflığın insanları ve kurumları güçlendirdiği kanısındayım) demiştir. O halde, kendisinden bunun gereğini yapması beklenir.

1) Sayın Gül ABD Başkanı ve eşine verdiği 300 Dolar limitindeki hediyeleri faturalarıyla birlikte teslim ettiğine göre, Suudi Arabistan Kralı'nın Sayın Gül ve eşi ile Sayın Erdoğan ve eşine verdiği hediyelerin faturası var mı? Yoksa, faturasız hediyeleri neden kabul ettiler? Bu hediyelerin türü ve değeri nedir? Hediyeler beyan edilecek mi?

2) Şehit ailelerine verileceği sözü verilen 200 bin YTL tutarındaki bağışlar yapıldı mı? Yapıldıysa kimlere, ne kadar bağış yapıldı?

CEVAP

Bilindiği üzere, Anayasanın 98. maddesinde TBMM'nin denetleme yetkisini kullanma yolları arasında "soru" müessesesine de yer verilmekte ve sorunun, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya Bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu belirtilmektedir.

TBMM İ t z   n n 96. maddesinde de "soru"nun "kisa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişisel ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile" Başbakan veya bir Bakandan açık ve belli konular hakkında bilgi istemekten ibaret olduğu hükme ba lanmaktadır.

Bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere, soru, Bakanlar Kurulunun ve Bakanların siyasi sorumluluğunun, başka bir ifade ile Parlamento karşısında sorumluluğunun gereği olup, diğer denetim yolları ile birlikte bu sorumluluğun gerçekleşmesinin vasıtalarından biridir.

Buna karşılık bütün parlamenter h k met sistemlerinde olduğu gibi, bu sistemi benimseyen 1982 Anayasasına göre de Cumhurbaşkanının siyasi sorumluluğu bulunmadığından; soru, Meclis araştırması ve genel görüşme gibi denetim araçları Cumhurbaşkanı hakkında uygulanamaz. Parlamento karşısında siyasi sorumluluğu bulunmayan Cumhurbaşkanının şahsı veya eylem ve işlemleri hakkında TBMM  yeleri tarafından soru sorulması mümkün değildir.

Bununla birlikte, Devlet Ba kanlarının yabancı Devlet Ba kanlarıyla temasları sırasında gerçekleştirdikleri hediye teatisine ilişkin olarak ülkemiz ve dünyadaki yerleşik usuller hakkında bilgiler aşağıda sunulmaktadır:

Malumları olduğu üzere, Devlet Ba kanlarının yabancı ülkeleri ziyaretleri sırasında muhataplarıyla hediye teatisinde bulunmaları bütün dünyada kabul gören bir protokol kuralıdır. Söz konusu hediye teatisi genellikle iki ülkenin resmi protokol görevlileri arasında yapılmaktadır.

Yabancı  lke ziyaretlerinde verilen hediyelerin türü, maddi değeri, ziyarete katılan resmi heyet üyelerinden hangilerine hediye verileceği gibi hususlar ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Ülkemizde bu hususlarda karar verilirken mütekabiliyet, daha önceki ziyaretlerde anılan ülkeyle teatisi yapılan hediyelerin türü, ilgili ülkeyle ili kilerimizin düzeyi, ilgili ülkenin tarihi geçmişi, ilgili Devlet Başkanının kişisel be enileri gibi hususlar dikkate alınmakta; genellikle milli kültür ve tarihimizi yansıtan, sembolik anlamı bulunan hediyeler tercih edilmektedir.

Öte yandan, Cumhurbaşkanlarına verilen hediyelerin kaydedilmesiyle ilgili olarak yapılacak işlemleri belirleyen herhangi bir hukuki düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte, ülkemizi ziyaret eden yabancı devlet adamlarından alınan hediyeler, mütekabiliyet, protokol ve nezaket kuralları çerçevesinde kabul edilmekte, gereğince kaydı tutulmakta ve yukarıda kayıtlı hususlar dikkate alınarak bunlara mukabele edilmektedir.

Bu itibarla, resmi ziyaretler esnasında yapılan mutad hediye teatileri bağlamında da yerleşik usul ve kuralların dışında gerçekleşen bir husus olmamıştır.